

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 1 - Εισαγωγή

Στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας προσφέρεται Πρόγραμμα Σπουδών Τρίτου Κύκλου με πεδίο δράσης την έρευνα, το οποίο παρέχει εξειδίκευση στα κύρια γνωστικά αντικείμενα, αλλά και σε συγγενή πεδία των Τμημάτων του Π.Δ.Μ.. Τα Προγράμματα Σπουδών Τρίτου Κύκλου περιλαμβάνουν την υποχρεωτική εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής(Δ.Δ.) σε αντικείμενο που σχετίζεται με την επιστημονική περιοχή του Τμήματος.

Οι Διδακτορικές Σπουδές αποβλέπουν στην παραγωγή υψηλού επιπέδου επιστημονικής έρευνας δίνοντας έμφαση στη δημοσίευση της επιστημονικής εργασίας που εκπονείται στο πλαίσιό τους και στη δημιουργία επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της εκπαίδευσης και της επιστήμης.

Το Διδακτορικό Δίπλωμα αποτελεί ακαδημαϊκό τίτλο, ο οποίος πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του/της κατόχου στην εξέλιξη της επιστήμης και των επιμέρους επιστημονικών κλάδων της. Οι απόφοιτοι/ες – διδάκτορες/ρισες των Προγραμμάτων Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.) συνδράμουν στη στελέχωση του ερευνητικού, επιχειρηματικού και ακαδημαϊκού δυναμικού της Ελληνικής Επικράτειας αλλά και του εξωτερικού.

Τα Π.Δ.Σ. προσδίδουν στο Τμήμα που τα οργανώνει, αλλά και στο Πανεπιστήμιο κύρος και αναγνώριση καθώς συμβάλλουν στην διεύρυνση της ερευνητικής παραγωγής με στόχο τη δημοσίευση των επιστημονικών ευρημάτων που παράγονται κατά τη διάρκειά τους. Σύμφωνα με το άρθρο 91 του Ν. 4957/2022, με απόφαση της Συνέλευσης του εκάστοτε Τμήματος καταρτίζεται ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος, ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η Συνέλευση κάθε Τμήματος ορίζει τον αριθμό των υποψηφίων διδασκόντων/ρισών που δύναται να επιβλέψει ένα μέλος Δ.Ε.Π., λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες του επιστημονικού πεδίου, τον αριθμό μελών Δ.Ε.Π. α΄ βαθμίδας, Αναπληρωτή/τριας και Επίκουρου καθηγητή/τριας του Τμήματος. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. δύναται να επιβλέψει συνολικά οκτώ (8) Δ.Δ., είτε με επίβλεψη, είτε με συνεπίβλεψη. Επιπλέον, σε ειδικές περιπτώσεις (πχ. ο/η επιβλέπων/ουσα εκλείψει), κατά τις οποίες το μέλος Δ.Ε.Π. καλείται να αναλάβει Δ.Δ. άλλου μέλους Δ.Ε.Π., τότε με απόφαση της Συνέλευσης ο αριθμός των Δ.Δ. που επιβλέπει μπορεί να μεταβληθεί. Επίσης, στην περίπτωση συνεπίβλεψης συντάσσεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας.

Επιπροσθέτως, δίδεται η δυνατότητα στα Τμήματα να επιλέξουν το Π.Δ.Σ. τους να περιλαμβάνει την εκπόνηση της Δ.Δ. με τη συλλογή άρθρων (paper collection) στο γνωστικό αντικείμενο της Δ.Δ..

Στην περίπτωση αυτή ο/η Υ.Δ. θα πρέπει να δημοσιεύσει ένα επιπλέον άρθρο, κατηγορίας Q1 της SCIMAGO (SCOPUS), στο οποίο πρώτο όνομα θα πρέπει να είναι ο/η Υ.Δ. και να συμμετέχει στη δημοσίευση ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια. Ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση δεν πρέπει να ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα.

Συστήνεται η Δ.Δ. να περιλαμβάνει την εξής διάρθρωση:

- Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο της Δ.Δ..
- Βιβλιογραφική ανασκόπηση που αφορά το σύνολο των άρθρων/δημοσιεύσεων.
- Δημοσιευμένα άρθρα (PAPER).
- Καταγραφή συμπερασμάτων και
- Υποβολή προτάσεων.

Άρθρο 2 - Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Με απόφαση της Συγκλήτου του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζονται το Π.Δ.Σ. και ο κανονισμός του Π.Δ.Σ.

Το Π.Δ.Σ. δύναται να είναι ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο με τις κάτωθι δύο επιλογές:

ΕΠΙΛΟΓΗ Α΄ Π.Δ.Σ :

1. Υποχρεωτική εκπόνηση Δ.Δ..
2. Δύο δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS).
3. Εκπόνηση επιστημονικού άρθρου και παρουσίασή του σε διεθνές συνέδριο με κριτές (Πρακτικά).
4. Πρόσθετες υποχρεώσεις των Υ.Δ. (ενδιάμεσα παραδοτέα, και των επιβλεπόντων αυτών, όπως περιοδικές εκθέσεις προόδου, κτλ.)
5. Δυνατότητα παρακολούθησης και επιτυχούς περάτωσης ολοκληρωμένου κύκλου μαθημάτων.

*Οι δύο (2) δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS), θα γίνονται αποδεκτές μόνο εάν:

- α. Ο/Η Υ.Δ.είναι πρώτο όνομα
  - β. Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια βρίσκεται στη δημοσίευση
  - γ. Ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση δεν ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα.
- γ1. Στην περίπτωση που ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα, ο/η Υ.Δ.θα πρέπει να είναι πρώτο όνομα σε τέσσερις (4) τουλάχιστον δημοσιεύσεις, όπου θα βρίσκεται και ο/η Επιβλέπων/ουσα Καθηγητής/τρια, με θέμα που προέρχεται από τη διατριβή του σε έγκριτο, διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS).

ΕΠΙΛΟΓΗ Β΄ Π.Δ.Σ./ Οργανωμένο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών με μαθησιακά αποτελέσματα και πιστωτικές μονάδες :

Το Π.Δ.Σ. περιλαμβάνει οργανωμένο πρόγραμμα μαθημάτων και λοιπές εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες με μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο προγράμματος

και σ' επίπεδο μαθημάτων. Η ολοκλήρωση του Π.Δ.Σ. απαιτεί 180 πιστωτικές μονάδες οι οποίες κατανέμονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Υποχρεωτική εκπόνηση Δ.Δ.: **60 πιστωτικές μονάδες**
2. Δύο δημοσιεύσεις* σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS): **30 πιστωτικές μονάδες (έκαστη)**
3. Εκπόνηση επιστημονικού άρθρου και παρουσίασή του σε διεθνές συνέδριο με κριτές (Πρακτικά) : **30 πιστωτικές μονάδες**
4. Πρόσθετες υποχρεώσεις των Υ.Δ. (όπως ενδιάμεσα παραδοτέα, και των επιβλεπόντων/ουσών αυτών, όπως περιοδικές εκθέσεις προόδου, κτλ.)
5. Παρακολούθηση και επιτυχή περάτωση ολοκληρωμένου κύκλου μαθημάτων (σε μαθήματα, εργαστήρια, ή σεμινάρια σχετικά με την εκπόνηση της Δ.Δ.) ή άλλες εκπαιδευτικές ή ερευνητικές δραστηριότητες (τη συμμετοχή Υ.Δ. στην εκπαιδευτική διαδικασία και την ανάθεση σε αυτούς επικουρικού διδακτικού έργου σε προγράμματα πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών του Τμήματος): **30 πιστωτικές μονάδες.**

Πιο συγκεκριμένα:

- Υποχρεωτικό Μάθημα (Διδακτορικού Επιπέδου) 39 ωρών π.χ. Μεθοδολογία Έρευνας: **6 πιστωτικές μονάδες**
- Επικουρικό έργο σε θεωρητικό μάθημα ή εργαστήριο στο προπτυχιακό πρόγραμμα: **6 πιστωτικές μονάδες**
- Δυο διαλέξεις σε πανεπιστήμια της ημεδαπής. Το πλάνο των διαλέξεων θα πρέπει να εγκριθεί από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια: **6 πιστωτικές μονάδες**
- Μια διάλεξη σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Το πλάνο της εισήγησης θα πρέπει να έχει εγκριθεί από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια: **6 πιστωτικές μονάδες**
- Εισήγηση σε εκπαιδευτικό σεμινάριο 39 ωρών στο ευρύτερο πεδίο του διδακτορικού: **6 πιστωτικές μονάδες**

- Συμμετοχή σε Θερινό Σχολείο στο ευρύτερο ερευνητικό πεδίο του Διδακτορικού Διπλώματος διάρκειας τουλάχιστον 39 ωρών: **6 πιστωτικές μονάδες**
- Μαθήματα ελεύθερης επιλογής από τον Ιδρυματικό Κατάλογο:
  - Π.χ. “Ισότητα των Φύλων”, “Βιώσιμη Ανάπτυξη” – Παράρτημα Διπλώματος: **6 πιστωτικές μονάδες***

*Οι δύο (2) δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS), θα γίνονται αποδεκτές μόνο εάν:

- α. Ο/Η υποψήφιος διδάκτορας/ισσα είναι πρώτο όνομα
  - β. Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια βρίσκεται στη δημοσίευση
  - γ. Ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση δεν ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα.
- γ1. Στην περίπτωση που ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα, ο/η Υ.Δ.θα πρέπει να είναι πρώτο όνομα σε τέσσερις (4) τουλάχιστον δημοσιεύσεις, όπου θα βρίσκεται και ο Επιβλέπων Καθηγητής, με θέμα που προέρχεται από τη διατριβή του σε έγκριτο, διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS).

*Μπορεί ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας/ρισσα να επιλέξει μέχρι 5 διαφορετικές ενότητες ή κάποιες ενότητες επί δύο ή τρεις φορές ανάλογα με το πώς θέλει να συμπληρώσει τις υπολειπόμενες 24 πιστωτικές μονάδες(ECTS).

Παρακάτω παρατίθεται σε πίνακα το νέο πρόγραμμα σπουδών ανά ενότητα και τα αντίστοιχα ECTS.

Επιλογή Α΄ Π.Δ.Σ./			Επιλογή Β΄ Π.Δ.Σ./ Οργανωμένο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών με μαθησιακά αποτελέσματα και πιστωτικές μονάδες		
Μάθημα/ Δραστηριότητες	Ώρες/ Φόρτος	ECTS	Μάθημα/ Δραστηριότητες	Ώρες/ Φόρτος	ECTS
Διδακτορική Διατριβή	-	-	Διδακτορική Διατριβή	-	60
<ul style="list-style-type: none"> • Μία δημοσίευση σε διεθνές περιοδικό, που 	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • Μία δημοσίευση σε διεθνές περιοδικό, που 	-	30

ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS)			ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS)		30
Μία δημοσίευση σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS)	-	-	Μία δημοσίευση σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS)	-	30
Εκπόνηση επιστημονικού άρθρου και παρουσίασή του διεθνές συνέδριο με κριτές (Πρακτικά)	-	-	Εκπόνηση επιστημονικού άρθρου και παρουσίασή του διεθνές συνέδριο με κριτές (Πρακτικά)	-	6
			Υποχρεωτικό Μάθημα (Διδακτορικού Επιπέδου) 39 ωρών π.χ. Μεθοδολογία Έρευνας	-	6
			Επικουρικό έργο σε θεωρητικό μάθημα ή εργαστήριο στο προπτυχιακό	-	6
			Δύο διαλέξεις σε πανεπιστήμια της ημεδαπής. Το πλάνο των διαλέξεων θα πρέπει να εγκριθεί από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια	-	6
			Μία διάλεξη σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού. Το πλάνο της εισήγησης θα πρέπει να έχει εγκριθεί από τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια	-	6
			Εισήγηση σε εκπαιδευτικό σεμινάριο 39 ωρών στο ευρύτερο πεδίο του διδακτορικού	-	6
			Συμμετοχή σε Θερινό Σχολείο στο ευρύτερο ερευνητικό πεδίο του διδακτορικού διάρκειας τουλάχιστον 39	-	6
			Μαθήματα ελεύθερης επιλογής από τον Ιδρυματικό Κατάλογο: Π.χ. "Ισότητα των Φύλων", "Βιώσιμη Ανάπτυξη" – Παράρτημα Διπλώματος		

			Σύνολο		180
--	--	--	--------	--	-----

Τα τμήματα του Π.Δ.Μ. έχουν τη δυνατότητα αιτιολογημένα να καθορίσουν τον ακριβή αριθμό ECTS κάθε κατηγορίας με βάση τις ανάγκες τους και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του κάθε προγράμματος, κρατώντας το συνολικό αριθμό των 180 ECTS.

Τα τμήματα του Π.Δ.Μ. έχουν τη δυνατότητα των ακόλουθων επιλογών:

- Ελληνόγλωσσο Π.Δ.Σ είτε της επιλογής Α' είτε της επιλογής Β'.
- Ξενόγλωσσο Π.Δ.Σ είτε της επιλογής Α' είτε της επιλογής Β'.

Το Οργανωμένο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών με μαθησιακά αποτελέσματα και πιστωτικές μονάδες αφορά τους υποψήφιους διδάκτορες που θα εγγραφούν μετά την 01-09-2023.

Άρθρο 3 - Δικαίωμα υποβολής αίτησης

Δικαίωμα υποβολής αίτησης εκπόνησης Δ.Δ. στο ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο Π.Δ.Σ. έχουν όσοι/ες πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- 1) Είναι κάτοχοι Πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου Ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής.
- 2) Είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε. που έχει χορηγηθεί από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ή απόφοιτος/η Π.Π.Σ. Α.Ε.Ι. κατ' ελάχιστον πενταετούς διάρκειας που αντιστοιχεί σε τριακόσιες (300) πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS). Η επιλογή των Υ.Δ. σε κάθε Π.Δ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος που έχει αναλάβει την υποστήριξη του Π.Δ.Σ..
- 3α) Είναι κάτοχοι πιστοποίησης καλής γνώσης μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας σε επίπεδο B2.
- 3β) Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η πιστοποίηση καλής γνώσης μίας τουλάχιστον ξένης γλώσσας σε επίπεδο B2 δύναται να πιστοποιηθεί μετά από εξετάσεις στο οικείο Τμήμα.

Άρθρο 4 - Διαδικασία επιλογής υποψηφίων

1. Προκήρυξη για την επιλογή υποψηφίων διδασκόντων/ρισσών στο ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο Π.Δ.Σ. πραγματοποιείται μία φορά κάθε ακαδημαϊκό έτος, κατά τους μήνες Σεπτέμβριο - Νοέμβριο ή όποτε άλλοτε κρίνει σκόπιμο η Συνέλευση του Τμήματος. Οι προκηρύξεις θέσεων υποψηφίων διδασκόντων/ρισσών αναρτώνται στον ιστότοπο του Τμήματος. Στις προκηρύξεις ορίζονται:

- η χρονική διάρκεια υποβολής των αιτήσεων,
- τα γνωστικά πεδία στα οποία δύνανται οι υποψήφιοι να εκπονήσουν Δ.Δ. καθώς και ο αριθμός εισακτέων ανά γνωστικό πεδίο,
- τα δικαιολογητικά που θα συνοδεύουν την αίτηση.

2. Κάθε ενδιαφερόμενος/η που πληροί τις προϋποθέσεις του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών δύναται να υποβάλει αίτηση προς τη Συνέλευση του Τμήματος για την εκπόνηση Δ.Δ.. Η αίτηση περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία:

- προτεινόμενο πεδίο/τίτλο της Δ.Δ.,
- σύντομο υπόμνημα με το αντικείμενο που θα πραγματεύεται η Δ.Δ.,
- γλώσσα συγγραφής, η οποία δύναται να είναι διάφορη της ελληνικής γλώσσας, με την προϋπόθεση ότι η Τριμελής Επιτροπή δύναται να την υποστηρίξει,
- προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα της Δ.Δ., του οποίου το γνωστικό αντικείμενο ή το επιστημονικό έργο είναι συναφές με αυτό της προς εκπόνηση Δ.Δ.

Η αίτηση συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του/της υποψηφίου/ας, καθώς και τα έγγραφα/δικαιολογητικά που ορίζονται στον κανονισμό του προγράμματος σπουδών για την απόδειξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων της παρ. 1 και των λοιπών προϋποθέσεων που απαιτούνται ανά περίπτωση.

Στα υποχρεωτικά προσόντα του/της υποψηφίου/ας προστίθεται η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας επιπέδου B2. Δύναται η γλώσσα να διαφέρει της αγγλικής, εφόσον αυτό κρίνεται σημαντικό για ακαδημαϊκούς λόγους από τη Συνέλευση του Τμήματος. Κάθε επιπλέον πιστοποίηση γλωσσομάθειας αξιολογείται θετικά.

Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη τις υποβληθείσες αιτήσεις, τις κατηγοριοποιεί με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου και ορίζει τριμελείς επιτροπές ανά κατηγορία αιτήσεων, αποτελούμενες από Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Οι επιτροπές εξετάζουν όλα τα συνυποβαλλόμενα με την αίτηση έγγραφα και καλούν σε συνέντευξη τον/την υποψήφιο/α. Ακολούθως, οι επιτροπές συντάσσουν αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος/α πληροί ή δεν πληροί τις προϋποθέσεις προκειμένου να γίνει αποδεκτός/ή και το υποβάλλουν στη Συνέλευση. Εάν ο/η υποψήφιος/α στην αίτησή του/της δεν προτείνει επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια, η αρμόδια επιτροπή αναλαμβάνει να προτείνει τον/την κατάλληλο/η και το θέτει προς έγκριση από τη Συνέλευση.

Η Συνέλευση του Τμήματος συνεκτιμά το υπόμνημα της επιτροπής με τη γνώμη του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντα/ουσας και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του/της υποψηφίου/ας στο ελληνόγλωσσο ή ξενόγλωσσο Π.Δ.Σ. Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται, επίσης, η γλώσσα συγγραφής της Δ.Δ.

Στην ίδια απόφαση δύναται να καθορισθούν οι προϋποθέσεις, όπως η παράλληλη παρακολούθηση μαθημάτων, συναφείς υποχρεώσεις με την επιστημονική έρευνα, κτλ.

Άρθρο 5 - Δημοσιοποίηση εισακτέων

Μετά τον ορισμό από τη Συνέλευση του Τμήματος της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος τα ονόματα των υποψηφίων διδακτόρων/ρισών και των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, ο τίτλος και μία σύντομη περίληψη της προς εκπόνηση Δ.Δ. Επίσης, στον διαδικτυακό τόπο του Τμήματος αναρτώνται όλοι οι τίτλοι των δημοσιεύσεων του/της Υ.Δ. σε συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά καθ' όλη τη διάρκεια της Δ.Δ. του/της.

Άρθρο 6 - Γλώσσα εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Η Δ.Δ. μπορεί να συγγραφεί στην ελληνική αλλά και σε ξένη γλώσσα την οποία πιστοποιημένα γνωρίζει ο/η υποψήφιος/α. Επιπλέον τα Τμήματα του Π.Δ.Μ. στο πλαίσιο της διεθνοποίησης δύναται να ακολουθούν και το οργανωμένο ξενόγλωσσο Π.Δ.Σ.

Άρθρο 7 - Αλλαγή τίτλου/γνωστικού αντικειμένου ή γλώσσας

Αλλαγή του τίτλου/γνωστικού αντικειμένου της Δ.Δ. ή της γλώσσας εκπόνησής της μπορεί να γίνει κατόπιν τεκμηριωμένης εισηγήσεως της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και έγκρισης από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Άρθρο 8 - Χρονική διάρκεια εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση της Δ.Δ. δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της Δ.Δ. ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η ανώτατη χρονική διάρκεια εκπόνησης Δ.Δ., κατόπιν αιτήματος του/της Υ.Δ. και της σύμφωνης γνώμης της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής για σπουδαίο λόγο. Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης και τα ειδικότερα θέματα σχετικά με το δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας εκπόνησης Δ.Δ. καθορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

Άρθρο 9 - Υποχρεώσεις και δικαιώματα υποψηφίων διδακτόρων/ρισσών

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στον Τρίτο Κύκλο Σπουδών, ως υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισσες γίνονται δεκτοί/ές οι κάτοχοι διπλώματος Π.Μ.Σ., οι οποίοι πληρούν και τις ειδικότερες προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Π.Δ.Σ. του οικείου Τμήματος.

Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Δ.Δ. και πριν την υποστήριξή της οι υποψήφιοι/ες έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις ανάλογα με το Π.Δ.Σ. που έχουν επιλέξει (Επιλογή Α΄ Π.Δ.Σ. ή Επιλογή Β΄ Π.Δ.Σ./ Οργανωμένο Π.Δ.Σ.):

1) να συνεργάζονται με τον/την επιβλέποντα/ουσα και τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής για την υποστήριξη της εκπόνησης της Δ.Δ. τους,

2) να υποβάλλουν εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα προόδου της Δ.Δ. τους σε ετήσια βάση προς τη Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή και να παρουσιάζουν προφορικά την πρόοδο αυτής,

3) να παρέχουν επικουρικό διδακτικό έργο σύμφωνα με τις ανάγκες των Προγραμμάτων Πρώτου και Δεύτερου Κύκλου Σπουδών του Τμήματος, κατόπιν υπόδειξης του/της επιβλέποντος/ουσας, καθώς και επικουρικό διοικητικό έργο στο Τμήμα π.χ. επιτηρήσεις,

4) να παρακολουθούν ανελλιπώς τον κύκλο μαθημάτων, σε περίπτωση που αυτό έχει κριθεί απαραίτητο από το Τμήμα στο οποίο εκπονούν τη Δ.Δ., και τις εκπαιδευτικές ή ερευνητικές δραστηριότητες, όπως αυτές έχουν καθοριστεί από το εκάστοτε Τμήμα. Ο κύκλος των μαθημάτων και οι προαναφερόμενες δραστηριότητες οφείλουν να αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι τίτλοι των μαθημάτων, το περιεχόμενό τους, οι εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας, ο συσχετισμός των προαναφερόμενων μαθημάτων και ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων που τους αντιστοιχούν. Αναλυτική περιγραφή απαιτείται και για τον προσδιορισμό των εκπαιδευτικών ή ερευνητικών δραστηριοτήτων στις οποίες καλούνται να συμμετάσχουν οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ισσες,

5) να παρουσιάσουν αποδεδειγμένη συμμετοχή είτε με φυσική παρουσία είτε με απομακρυσμένη σύνδεση (τηλεδιάσκεψη) σε ένα (1) τουλάχιστον διεθνές συνέδριο με κριτές,

6) να παρουσιάσουν δύο (2) τουλάχιστον δημοσιεύσεις με θέμα που προέρχεται από τη Διατριβή τους σε έγκριτο, διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS). Οι δύο (2) τουλάχιστον δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS), θα γίνονται αποδεκτές μόνο εάν:

- Ο/Η υποψήφιος διδάκτορας/ισσα είναι πρώτο όνομα.
- Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια βρίσκεται στη δημοσίευση.
- Ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση δεν ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα.

- Στην περίπτωση που ο αριθμός των συμμετεχόντων/ουσών στη δημοσίευση ξεπερνά τα πέντε (5) άτομα, ο/η υποψήφιος/α διδάκτορας/ρισα θα πρέπει να είναι πρώτο όνομα σε τέσσερις (4) τουλάχιστον δημοσιεύσεις, όπου θα βρίσκεται και ο/η επιβλέπων/πούσα καθηγητής/τρια, με θέμα που προέρχεται από τη Δ.Δ. του/της σε έγκριτο, διεθνές περιοδικό, που ανήκει σε μια από τις κατηγορίες Q1, Q2 ή Q3 της SCIMAGO (SCOPUS).

7) Να υποβάλλουν στη Γραμματεία πριν την έναρξη της διαδικασίας υποστήριξης της Δ.Δ. υπεύθυνη δήλωση ότι η εργασία τους έχει εκπονηθεί από τους/τις ίδιους/ες και δεν εμπεριέχονται στοιχεία λογοκλοπής.

8) Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Τμήματος και του Π.Δ.Μ.. Η μη τήρηση όλων των παραπάνω χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, καθώς και α) η παραβίαση των κείμενων διατάξεων όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα και β) παραπτώματα που εμπίπτουν στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (ν. 2121/1993) κατά τη συγγραφή των Δ.Δ., συνιστούν λόγους διαγραφής του/της Υ.Δ. από τον Τρίτο Κύκλο Σπουδών.

Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Δ.Δ. και πριν την υποστήριξή της οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισσες έχουν τα δικαιώματα των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ και κάθε άλλο δικαίωμα που ορίζεται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισσες δύνανται να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα/προγράμματα του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και να λαμβάνουν υποτροφίες στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων, αυτοχρηματοδοτούμενων ή λοιπών έργων/προγραμμάτων για την οικονομική ενίσχυση της διδακτορικής τους έρευνας.

Άρθρο 10 - Χορήγηση υποτροφιών/ανταποδοτικών υποτροφιών - Κριτήρια

Το Π.Δ.Μ. δύναται να παρέχει υποτροφίες σε Υ.Δ. με κριτήρια αριστείας και σκοπό την επιβράβευσή τους, όπως επίσης και ανταποδοτικές υποτροφίες για παροχή έργου ή για συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα.

Οι υποτροφίες μπορούν να καλύπτονται είτε από τα αποθεματικά του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας είτε από πόρους αυτοχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του Π.Δ.Μ., είτε από χρηματοδοτήσεις ερευνητικών ή/και αναπτυξιακών προγραμμάτων (τα οποία χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς, διεθνείς και ιδίους πόρους του άρθρου 230 του ν. 4957/2022, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων έργων του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (Ε.Σ.Π.Α.), είτε από χορηγίες, είτε από δωρεές νομικών και φυσικών προσώπων, είτε από πόρους των Τμημάτων.

Οι υποψήφιοι/ες:

- πρέπει να έχουν ολοκληρώσει το 1ο ή το 2ο ή το 3ο έτος διδακτορικών σπουδών,
- δεν πρέπει να κατέχουν έμμισθη θέση στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ούτε και να λαμβάνουν υποτροφία από οποιοδήποτε άλλο φορέα για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Έπειτα από πρόσκληση, οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισες, που πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις, υποβάλλουν αίτηση με τα απαραίτητα δικαιολογητικά για χορήγηση υποτροφίας.

Ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης των υποτροφιών ορίζονται τα όργανα που είναι αρμόδια για τη διαδικασία επιλογής των υποτρόφων (π.χ. Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), Συνέλευση Τμήματος κτλ.).

α) Υποτροφίες αριστείας

Τα κριτήρια επιλογής για τις υποτροφίες αριστείας είναι:

- έκθεση προόδου/εισήγηση από την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή
- ερευνητικό έργο
- δημοσιεύσεις
- συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους
- ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση

β) Ανταποδοτικές υποτροφίες

Ο/Η ακαδημαϊκός/ή υπότροφος οφείλει:

- να προσφέρει εργασία από σαράντα (40) ώρες έως ογδόντα (80) ώρες μηνιαίως στη Σχολή ή στο Τμήμα όπου είναι εγγεγραμμένος/η, εφόσον του ζητηθεί,

- να τηρεί τα οριζόμενα από τη Σχολή ή το Τμήμα σχετικά με την παρουσία του/της,
- να τηρεί τις προθεσμίες για την κατάθεση όλων των δικαιολογητικών απόδοσης της υποτροφίας.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ασυμβίβαστη συμπεριφορά με την ιδιότητα του/της ακαδημαϊκού υποτρόφου, τα αρμόδια όργανα διακόπτουν άμεσα την υποτροφία.

Διαδικασία χορήγησης

Η υποτροφία καταβάλλεται τμηματικά στο/στη δικαιούχο, έπειτα από γραπτή βεβαίωση, στην οποία αναγράφεται ο ακριβής αριθμός ωρών παρουσίας.

Η βεβαίωση υπογράφεται από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής ή τον/την Πρόεδρο του Τμήματος όπου φοιτά ο/η υπότροφος και σφραγίζεται από τη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος.

Κριτήρια επιλογής για ανταποδοτικές υποτροφίες:

- έκθεση προόδου/εισήγηση από την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή
- ερευνητικό έργο
- δημοσιεύσεις
- συμβολή στο εκπαιδευτικό/εργαστηριακό/ερευνητικό έργο του Τμήματός τους
- ατομική ή οικογενειακή οικονομική κατάσταση
- κοινωνικά κριτήρια (όπως ορφανοί, πολύτεκνοι, τρίτεκνοι, σοβαροί λόγοι υγείας, ΑΜΕΑ, μονογονεϊκή οικογένεια, αδέρφια φοιτητές/τριες σε άλλη πόλη κ.ά.).

Το ανώτατο ύψος των ανταποδοτικών υποτροφιών ανέρχεται στα 650€ για 80 ώρες.

Στους/στις Υ.Δ., με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, δύναται να ανατεθεί επικουρικό διδακτικό έργο με ωριαία αντιμισθία σε Προγράμματα Σπουδών Πρώτου και Δεύτερου Κύκλου.

Ως επικουρικό διδακτικό έργο ορίζεται η επικουρία των Μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κατά την άσκηση του διδακτικού τους έργου, η διεξαγωγή

φροντιστηρίων, εργαστηριακών ασκήσεων, η εποπτεία εξετάσεων και η διόρθωση ασκήσεων.

Το ανώτατο όριο ωριαίας αντιμισθίας, το οποίο βαρύνει αποκλειστικά ιδιωτικούς, ιδίους και διεθνείς πόρους του Ιδρύματος, είναι 8,12 €/ώρα.

Άρθρο 11 - Διαδικασία ανάθεσης επικουρικού διδακτικού έργου στους υποψήφιους διδάκτορες/ρισσες του Π.Δ.Μ. και ανώτατο όριο ωριαίας αντιμισθίας

Οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισσες συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία με την παροχή επικουρικού έργου, υποστηρίζοντας φοιτητές/τριες του Π.Π.Σ. και των Π.Μ.Σ. του Τμήματος, ειδικότερα:

- επιτηρήσεις στις εξετάσεις
- συμμετοχή σε φροντιστήρια
- συμμετοχή σε εργαστήρια
- συμμετοχή στην προετοιμασία και υποστήριξη μαθήματος
- επιμέλεια διδακτικού υλικού
- διόρθωση εργασιών και ασκήσεων
- συνεπίβλεψη Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Διατριβών με τον/την επιβλέποντα/ουσα, χωρίς συμμετοχή στην τελική αξιολόγηση.

Η επιτήρηση στις εξετάσεις κάθε εξεταστικής περιόδου σύμφωνα με το πρόγραμμα που καταρτίζει η Συνέλευση του Τμήματος είναι υποχρεωτική. Ο/Η Υ.Δ. υποχρεούται να ενημερώνεται με δική του/της ευθύνη για το πρόγραμμα των επιτηρήσεων από τη Γραμματεία του Τμήματος σε κάθε εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση κωλύματος, οφείλει να βρει αντικαταστάτη και να ενημερώσει το υπεύθυνο μέλος Δ.Ε.Π. για το όνομα αυτού που θα τον/την αντικαταστήσει.

Με απόφαση της Συγκλήτου είναι δυνατό να αμείβονται έως και τρεις υποψήφιοι διδάκτορες/ρισσες ανά Τμήμα για το επικουρικό έργο που παρέχουν με ανταποδοτικές υποτροφίες. Το επικουρικό έργο με αποζημίωση, προκηρύσσεται από το Τμήμα και η επιλογή των Υ.Δ. που το παρέχουν γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Στην προκήρυξη αναγράφονται τα κριτήρια με βάση τα οποία θα γίνει η επιλογή των υποψηφίων. Τα κριτήρια αποφασίζονται από τη Συνέλευση και πρέπει να είναι

ακαδημαϊκά ή και κοινωνικά. Η προκήρυξη γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Τα ονόματα των Υ.Δ. που παρέχουν επικουρικό έργο αναγράφονται στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Μαθημάτων. Στην περίπτωση που το επικουρικό διδακτικό έργο έχει αποφασιστεί από το Τμήμα ότι θα παρέχεται μέσω ανταποδοτικής υποτροφίας η αμοιβή και το ανώτατο όριο απασχόλησης των διδασκόντων/ρισών για το έργο αυτό καθορίζεται στα 12 ευρώ ανά ώρα και 20 ώρες ανά εβδομάδα αντίστοιχα.

Σε κάθε περίπτωση η συνολική απασχόληση αυτή δεν πρέπει, με ευθύνη του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας, να αποσπά τους υποψήφιους/ες από τις βασικές τους υποχρεώσεις.

Άρθρο 12 - Όροι για δυνατότητα αναστολής και επανέναρξης της φοίτησης

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η ανώτατη χρονική διάρκεια εκπόνησης Δ.Δ., κατόπιν αιτήματος του/της Υ.Δ. και σύμφωνης γνώμης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για σπουδαίο λόγο.

Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης και τα ειδικότερα θέματα σχετικά με το δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας εκπόνησης Δ.Δ. καθορίζονται στον Κανονισμό διδακτορικών σπουδών του κάθε Τμήματος.

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της Δ.Δ. ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη.

Ο/Η Υ.Δ. μπορεί, εφόσον δεν έχει υπερβεί την ανώτατη χρονική διάρκεια σπουδών, να ζητήσει, με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του/της, αναστολή σπουδών έως και δύο (2) έτη συνολικά.

Άρθρο 13 - Επίβλεψη διδακτορικών διατριβών

Δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικών διατριβών έχουν:

α) Τα μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή, επίκουρου και υπηρετούντων λεκτόρων του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι.

β) Ερευνητές Α΄, Β΄ ή Γ΄ βαθμίδας από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν.4310/2014 και τις προβλέψεις του άρθρου 39.1 του ν. 4485/2017, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. δύναται να επιβλέψει συνολικά οκτώ (8) Δ.Δ., είτε με επίβλεψη είτε με συνεπίβλεψη. Στην περίπτωση συνεπίβλεψης συντάσσεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων.

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή

α) Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον/στην προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα την επίβλεψη της Δ.Δ. και ορίζει Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία έχει την αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και τη συγγραφή της.

β) Τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής έχουν είτε ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο, είτε ίδιο ή συναφές επιστημονικό έργο με την προς εκπόνηση Δ.Δ. Ο/Η επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν δικαιούνται αμοιβής ή άλλης αποζημίωσης για την υποστήριξη της εκπόνησης της Δ.Δ..

γ) Τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής δύνανται να είναι σύμφωνα με το άρθρο 94, παρ. 1 του Ν. 4957/2022 μέλη Δ.Ε.Π. κάθε βαθμίδας του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., Ομότιμοι Καθηγητές και αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π., μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού σε Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ή Καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄ από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 94.1 του Ν. 4957/2022, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και το επιστημονικό προσωπικό της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ε.Α.Γ.Μ.Ε.) του άρθρου 25 του ν. 4602/2019 (Α΄ 45), εφόσον διαθέτει διδακτορικό δίπλωμα και ερευνητική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο

της Δ.Δ., ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση Διδακτορική Διατριβή.

δ) Στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχει τουλάχιστον ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του οικείου Τμήματος. Ο αριθμός των αφυηρητησάντων Μελών Δ.Ε.Π. που συμμετέχουν ως μέλη στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή δεν δύναται να υπερβαίνει τον έναν (1).

Αντικατάσταση επιβλέποντος/ουσας

1. Εάν κάποιο από τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένου του επιβλέποντος/ουσας, εκλείψει ή αδυνατεί να εκπληρώσει τα καθήκοντά του, μετά από αίτημα του/της ίδιου/ας ή του/της Υ.Δ. ή του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ορίζεται αντικαταστάτης/τρια του/της έως την ολοκλήρωση της εκπόνησης της Δ.Δ..

2. Εάν ο/η επιβλέπων/ουσα ή μέλος της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής μετακινηθεί σε άλλο Τμήμα του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή αφυηρητήσει, δύναται να συνεχίσει να κατέχει την ιδιότητα του επιβλέποντος/ουσας της Δ.Δ., εφόσον συναινεί, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα που ξεκίνησε η εκπόνηση της Διατριβής.

Άρθρο 14 - Αξιολόγηση – Απονομή του διδακτορικού διπλώματος

1. Μετά από την ολοκλήρωση της συγγραφής της Δ.Δ. και την υποβολή του τελευταίου υπομνήματος σχετικά με την πρόοδο αυτής προς την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, ο/η Υ.Δ. υποβάλλει αίτημα δημόσιας υποστήριξης αυτής σύμφωνα με όσα ορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών. Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος οφείλει να ελέγξει εάν ο/η Υ.Δ. καλύπτει όλα τα κριτήρια της παρ. 2 του παρόντος άρθρου και το αποστέλλει προς έλεγχο στη ΜΟ.ΔΙ.Π.. Στη συνέχεια και εφόσον η ΜΟ.ΔΙ.Π. επιβεβαιώσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των δημοσιεύσεων του παρόντος κανονισμού αποστέλλει

διαβιβαστικό στο Τμήμα και το Τμήμα δύναται να συγκροτήσει την επταμελή εξεταστική επιτροπή.

Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού εξετάσει την έγγραφη θετική εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, με απόφασή της ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την κρίση και την αξιολόγηση της Δ.Δ. Ως μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ορίζονται υποχρεωτικά τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και τέσσερα (4) ακόμη μέλη, τα οποία ορίζονται από το σχετικό Νόμο και έχουν τεκμηριωμένο ερευνητικό έργο, που αποδεικνύεται από δημοσιευμένες εργασίες στη βάση SCOPUS, στο γνωστικό αντικείμενο της Δ.Δ. Συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού του/της Υ.Δ. δεν μπορεί να είναι μέλη της Επταμελούς Επιτροπής. Κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) από τα επτά (7) μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να είναι Μέλη Δ.Ε.Π. που ανήκουν στο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) στο οποίο εκπονείται η Δ.Δ.. Δύναται να συμμετέχουν στην επταμελή επιτροπή έως δύο (2) Μέλη Δ.Ε.Π. από το εξωτερικό, οι οποίοι δύναται να είναι μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

2. Τα κριτήρια που πρέπει να καλύπτονται, εξαρτώνται από την επιλογή του Π.Δ.Σ., όπως ορίζονται στο άρθρο 2 και άρθρο 9 του παρόντος Κανονισμού.

3. Εάν δεν κατατεθεί η εισήγηση της παρ. 1 προς τη Συνέλευση του Τμήματος ή εάν αυτή είναι αρνητική, η διαδικασία δύναται να συνεχιστεί κατόπιν αίτησης του/της υποψηφίου/ας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών.

4. Η εξέταση της Δ.Δ. γίνεται το αργότερο εντός 60 ημερών από την ημερομηνία ορισμού της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής από τη Συνέλευση του Τμήματος και διαβίβασης της Δ.Δ. στα μέλη της επιτροπής. Σε περίπτωση παρέλευσης της δίμηνης προθεσμίας η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή πρέπει να ορισθεί εκ νέου από τη Συνέλευση του Τμήματος με εισήγηση του επιβλέποντα/ουσας.

5. Η Δ.Δ. υποστηρίζεται δημόσια από τον/την Υ.Δ. ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής, η οποία υποβάλλει ερωτήσεις προς τον/την υποψήφιο/α. Η συνεδρίαση για τη δημόσια υποστήριξη της Δ.Δ. δύναται να πραγματοποιηθεί και με τη χρήση μέσων τηλεδιάσκεψης, εφόσον δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία όλων των μελών της εξεταστικής επιτροπής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Μετά από την ολοκλήρωση

της υποστήριξης της Δ.Δ., η επταμελής εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων, αξιολογεί τη Δ.Δ. ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση τα κριτήρια αυτά, εγκρίνει ή απορρίπτει την απονομή του Διδακτορικού Διπλώματος. Για την απονομή του διδακτορικού διπλώματος απαιτείται η σύμφωνη γνώμη και η θετική αξιολόγηση της Δ.Δ. από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη. Ο/Η Υ.Δ. οφείλει να αποστείλει σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή τη Δ.Δ. στα μέλη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (κατόπιν συνεννοήσεως) τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν την ημερομηνία υποστήριξής της.

6. Σε περίπτωση έγκρισης, η επταμελής εξεταστική επιτροπή αξιολογεί τη Δ.Δ. με τους βαθμούς ΚΑΛΩΣ, ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ ή ΑΡΙΣΤΑ. Υπάρχει δυνατότητα, έπειτα από απόφαση της Επιτροπής, να απονέμεται, λόγω εξαιρετικής ποιότητας της Δ.Δ., ο Διδακτορικός Τίτλος με τη μνεία «Άριστα μετ' επαίνου».

7. Η συνεδρίαση και η όλη διαδικασία της εξέτασης συντονίζεται από τον/την επιβλέποντα/ουσα μέλος Δ.Ε.Π.

8. Με την ημερομηνία έγκρισης της Δ.Δ. από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή αποκτάται η ιδιότητα/ά του/της διδάκτορα/ισσας. Η αναγόρευση από τη Συνέλευση του Τμήματος έχει βεβαιωτικό χαρακτήρα.

Άρθρο 15 - Βιομηχανικά διδακτορικά

Διδακτορικά που εκπονούνται από Υ.Δ. που πληρούν τις προϋποθέσεις εγγραφής σε Π.Δ.Σ. σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία, που εδρεύει στην ημεδαπή, και αφορούν τη διεξαγωγή βιομηχανικής ή εφαρμοσμένης έρευνας με σκοπό την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών. Ορίζεται από τη συνεργαζόμενη επιχείρηση ή βιομηχανία ένας/μία εκπρόσωπος ο/η οποίος/α:

- Καθοδηγεί τον/την Υ.Δ. διαθέτοντας την γνώση και την εμπειρία σχετικά με το αντικείμενο του Π.Δ.Σ.
- Συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Τριμελούς και της Επταμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου.

Η συνεργαζόμενη επιχείρηση ή βιομηχανία συνάπτει πρωτόκολλο συνεργασίας που αφορά το Α.Ε.Ι. και τον υποψήφιο διδάκτορα στο οποίο καθορίζονται οι όροι συνεργασίας για την εκπόνηση της Δ.Δ., την διεξαγωγή έρευνας και τη χρήση του εξοπλισμού του αντίστοιχου Α.Ε.Ι., την εξαγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων και γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών.

Επίσης, παρέχει η ίδια τους χώρους της προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα διεξαγωγής ερευνητικής δραστηριότητας στο σύνολο ή σε μέρος αυτής κατά τη διάρκεια του Π.Δ.Σ., με την προϋπόθεση ότι τηρείται ο εσωτερικός κανονισμός του Α.Ε.Ι. και του Π.Δ.Σ.. Τέλος, χρηματοδοτεί εν μέρει ή συνολικά την εκπόνηση του βιομηχανικού διδακτορικού και καταβάλλει τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές εκτός εάν αυτή χρηματοδοτείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.), οπότε οι εισφορές μπορεί να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του χρηματοδοτούμενου έργου. Η εκπόνηση βιομηχανικών διδακτορικών μπορεί να χρηματοδοτείται συγχρόνως από πόρους του Ταμείου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας και από επιχειρήσεις ή βιομηχανίες που εδρεύουν ή λειτουργούν παράρτημα στην ημεδαπή.

Άρθρο 16 - Κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

Ενδεικτικά σας παραθέτουμε ορισμένα έντυπα (Παράρτημα ΙΙ) που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών:

- Αίτηση εκπόνησης Δ.Δ.
- Αίτηση τροποποίησης θέματος
- Αίτηση Υ.Δ. για παράταση Δ.Δ. προς την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή
- Αποδοχή ή απόρριψη της αίτησης για παράταση
- Αίτηση αντικατάστασης επιβλέποντα/ουσας
- Αναλυτικό υπόμνημα προόδου Υ.Δ.
- Ετήσια έκθεση προόδου Υ.Δ.
- Αίτηση ορισμού Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

- Αίτηση για δημόσια υποστήριξη Δ.Δ.
- Αίτηση ορκωμοσίας Υ.Δ.